

Minister JenV

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beleidsreactie rapport 'ongecontroleerde macht' Amnesty
International

Datum
12 december 2023

Ons kenmerk
5063670

1. Aanleiding

De Kamer heeft gevraagd om een beleidsreactie op het rapport '*Ongecontroleerde macht*' van 1 juni 2023 van Amnesty International. Dit rapport bevat constatering en aanbevelingen ten aanzien van identiteitscontroles rondom demonstraties en gegevensverwerking in dat kader.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met deze beleidsreactie op het rapport '*Ongecontroleerde macht*' van Amnesty International mede namens de minister van BZK.

3. Kernpunten

De politie heeft een belangrijke rol bij het faciliteren van het grondwettelijk demonstratierecht en het in goede banen leiden van demonstraties. Politie medewerkers zijn bevoegd om identiteitscontroles uit te voeren, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitvoering van de politietaken. Deze bevoegdheid dient op een proportionele wijze te worden toegepast. De bevindingen van Amnesty International vormen aanleiding voor de politie om naar de huidige processen rondom demonstraties te kijken om te bezien of de bestaande instructies beter bekend moeten worden gemaakt onder politie medewerkers. Er zal onder andere een gegevensbeschermingseffectbeoordeling ten aanzien van identiteitscontroles worden uitgevoerd.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

De Minister van BZK heeft op 7 juli 2023 mede namens u een brief over het demonstratierecht naar de Kamer gestuurd naar aanleiding van een eerder rapport van Amnesty International en moties van de Kamer.

Er worden regelmatig schriftelijke en mondelinge Kamervragen gesteld over concrete demonstraties.

In het verkiezingsprogramma van D66 is aangegeven dat de politie transparant moet zijn over de manier waarop zij omgaat met gegevens van demonstranten. De politie mag niet zomaar persoonsgegevens opvragen van demonstranten;

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

4.2 Financiële overwegingen

Datum
12 december 2023

Ons kenmerk
5063670

Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)	
1. Doel	In deze brief wordt op verzoek van de Kamer gereageerd op de aanbevelingen van Amnesty International. Hierbij worden enkele maatregelen genoemd die door de politie worden genomen om te borgen dat identiteitscontroles en gegevensverwerking in dat kader op een rechtmatige en proportionele wijze worden uitgevoerd.
2. Beleidsinstrument(en)	In de brief wordt benoemd dat identiteitscontroles kunnen worden uitgevoerd wanneer dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de politietaak. Dit betekent dat daarvoor sprake dient te zijn van een concrete aanleiding en een afweging met inachtneming van de aanwijzingen van het lokaal gezag. Aangekondigd wordt dat de politie kijkt naar de huidige processen om te bezien of de huidige instructies beter bekend moeten worden gemaakt onder politiemedewerkers. Er zijn interne kwaliteitstrajecten gericht op systeemvaardigheid en op het bewustzijn van politiemedewerkers met betrekking tot het omgaan met persoonsgegevens en demonstraties. In lijn met de aanbevelingen van Amnesty International wordt een gegevensbeschermingseffectbeoordeling ten aanzien van identiteitscontroles uitgevoerd waarbij de geconstateerde werkwijze wordt getoetst op de geldende (privacy) wet- en regelgeving.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Geen
3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren	Beperkt. De in de brief aangekondigde maatregelen zijn gericht op rechtmatige en proportionele

	toepassing van de bevoegdheid om identiteitscontroles uit te voeren en op gegevensverwerking met inachtneming van privacy regelgeving. De politie is daar ook los van deze beleidsreactie al toe gehouden.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Verwacht wordt dat de genoemde maatregelen ertoe zullen leiden dat politiemedewerkers nog beter in staat zullen worden gesteld om de juiste afweging te maken.
5. Nagestreefde doelmatigheid	
6. Evaluatieparagraaf	Niet van toepassing

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Datum
12 december 2023

Ons kenmerk
5063670

4.3 Juridische overwegingen

In de brief wordt aangegeven welke procedures open staan wanneer naar het oordeel van betrokkene geen sprake is van rechtmatige en proportionele toepassing van identiteitscontroles en gegevensverwerking door de politie.

4.4 Krachtenveld

De politie treedt bij demonstraties op onder verantwoordelijkheid van het lokaal gezag: de burgemeester en de officier van justitie.

In de brief wordt ingegaan op gesprekken die politie, gemeenten en Openbaar Ministerie hebben gevoerd met organisaties als Greenpeace en Amnesty International over de knelpunten en dilemma's die door de verschillende partijen worden ervaren omtrent het recht om te demonstreren. Met deze dialoog wordt beoogd het wederzijds begrip te vergroten en daarmee de toenemende verharding tegen te gaan, de relaties te verbeteren, vertrouwen op te bouwen en het demonstratierecht samen beter te borgen.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.